

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS VARSINAIS-SUOMEN KUNTIEN ALUEELLE

ASIAN TAUSTAA

Maaillman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti. Valtioneuvosto antoi 12.3.2020 ensimmäisen suosituksen, jonka mukaan julkisia kokoontumisia rajoitetaan uuden koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) leviämisen ehkäisemiseksi.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 17.3., 8.4., 8.5., 19.5., 16.6., 1.7., 24.8., 22.9., 22.10., 19.11., 2.12., ja 10.12.2020 sekä 7.1., 4.2., 26.2., 22.3., 20.4., 11.5. ja 31.5.2021 antamallaan päätöksillä tehnyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaiset rajoituspäätökset koskien yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämistä Varsinais-Suomen kuntien alueella.

Aluehallintovirasto on 31.5.2021 antamallaan päätöksellä kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Varsinais-Suomen kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Päätöksen mukaan Varsinais-Suomen kuntien alueella voidaan kuitenkin sisätiloissa järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 10 (kymmenen) henkilöä, ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 50 (viisikymmentä) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 31.5.2021 antamaa ohjetta. Yhteisyleisömäärää koskevista rajoista voidaan kuitenkin ulkotiloissa poiketa eriyttämisjärjestelyin. Määräys on voimassa Varsinais-Suomen kuntien alueella ajalla 1.6.–16.6.2021.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

LOUNAIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 018 000
fax 02 251 1820
kirjaamo.lounais@avi.fi
www.avi.fi

Turun päätoimipaikka
Itsenäisyydenaukio 2, Turku
PL 4, 13035 AVI

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Lounais-Suomen aluehallintovirasto kieltää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Varsinais-Suomen kuntien alueella kaikki sisätiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 10 (kymmenen) henkilöä, sekä kaikki alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset, joihin osallistuu yli 50 (viisikymmentä) henkilöä.

Varsinais-Suomen kuntien alueella voidaan kuitenkin järjestää sisätiloissa yli 10 (kymmenen) henkilön sekä alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa ja turvallisuus voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 31.5.2021 antamaa ohjetta (liite 1).

Lähikontaktilla tarkoitetaan tässä päätöksessä ihmisten oleskelua samassa sisätilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan tai fyysistä kontaktia toisiinsa.

Määräys on voimassa Varsinais-Suomen kuntien alueella ajalla 4.6.–3.7.2021.

Tällä päätöksellä kumotaan 31.5.2021 annettu Varsinais-Suomen kuntien alueita koskeva Lounais-Suomen aluehallintoviraston tartuntatautilain 58 §:n nojalla antama määräys ajalta 4.6.2021 – 16.6.2021 (LSAVI/5940/2021).

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi on kehitetty rokotteita ja rokottaminen on aloitettu myös Suomessa joulukuun 2020 lopussa valtioneuvoston asetuksen (1105/2020, muutettu asetuksella 307/2021) mukaisessa rokottamisjärjestyksessä. Koronarokotukset etenevät THL:n mukaan hyvin kaikilla erityisvastuualueilla. Koko Suomen väestöstä 45,1 % on 2.6.2021 mennessä saanut vähintään yhden rokoteannoksen. THL:n 2.6.2021 tilannearvioraportin koko maassa kaikista yli 16-vuotiaista noin 54 % on saanut yhden rokoteannoksen. Koronarokote suojaa hyvin koronavirustautia ja sen vakavia muotoja sekä virusmuunnoksia vastaan. Rokote ei kuitenkaan täysin poista tartunnan saamisen ja tartuttamisen riskiä. Siksi on tärkeää, että myös yhden tai kaksi rokoteannosta saaneet huolehtivat vieläkin turvaväleistä, käyttävät kasvomaskia, pesevät käsiä ja noudattavat muita ohjeita viruksen leviämisen ehkäisemiseksi.

Kokoontumisrajoituksia asetettaessa huomioidaan epidemiologinen arvio taudin leviämisestä tilanteissa, joissa sosiaalisten kontaktien määrä on suuri. Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 3.9.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelmaa hybridistrategian mukaisten suositusten ja rajoitusten toteuttamiseen covid-19-epidemian ensimmäisen vaiheen jälkeen (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2020:26). Toimintasuunnitelman tavoitteena on hybridistrategian mukaisesti estää viruksen leviämistä yhteiskunnassa, turvata terveydenhuollon kantokyky ja suojella erityisesti riskiryhmiin kuuluvia ihmisiä. Suunnitelmassa epidemian hallinnan lähtökohtana ovat paikallisten ja alueellisten viranomaisten tartuntatautilain mukaisesti tekemät toimet ja päätökset. Toimintasuunnitelmassa kuvataan kolme epidemian vaihetta luonnehtivaa kuvausta (perustaso, kiihtymisvaihe, leviämisvaihe), joiden avulla suositusten ja rajoitusten tarvetta ja kohdentamista arvioidaan ja joita käytetään päätöksenteon tukena alueellisesti ja valtakunnallisesti.

THL on 30.11.2020 antanut aluehallintovirastoille Epidemiologiseen tilanteeseen perustuvan arvion kokoontumisrajoitusten tarpeesta (THL/6391/4.00.00/2020). THL:n suosituksen mukaan alueille, jotka ovat leviämisvaiheessa, sallitaan korkeintaan 10 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Alueille, jotka ovat kiihtymisvaiheessa, sallitaan korkeintaan 20 henkilön kokoontuminen ja alueille, jotka ovat perustasolla, korkeintaan 50 henkilön kokoontuminen yleisötilaisuuksissa ja yleisissä kokouksissa ulko- ja sisätiloissa. Suosituksen mukaan sallituissa kokoontumisissa tulee noudattaa opetus- ja kulttuuriministeriön ja THL:n suosituksia turvaväleistä ja tartuntaa ehkäisevistä varotoimista.

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 22.12.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelman päivitystä COVID-19-epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseen tammi–toukuu-kuussa 2021. Päivitetyn toimintasuunnitelman mukaan alueen tilannetta arvioitaessa on merkitystä annettava myös ympäröivien alueiden tartuntatilanteelle sekä valtakunnalliselle epidemiatilanteelle (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:1). Kiihtymisvaiheen toimenpiteet voivat päivitetyn toimintasuunnitelman mukaan olla perusteltuja jo perustasolla, mikäli valtakunnallinen ja lähialueiden epidemiologinen tilanne on vaikeutuva. Leviämisvaiheen uhatessa on perusteltua ottaa viipymättä käyttöön kaikki tarpeelliset toimenpiteet. Rajoitustoimenpiteitä ei saa myöskään purkaa ennenaikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee päivitetyn toimintasuunnitelman mukaan lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään.

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 26.1.2021 puoltanut, että sosiaali- ja terveysministeriö tekee täydennyksen hybridistrategian toteuttamisesta annettuun toimintasuunnitelmaan. Sosiaali- ja terveysministeriö on 28.1.2021 lähettänyt toimintasuunnitelman täydennystä koskevan kirjeen THL:lle, kunnille, sairaanhoitopiireille ja muille kuntayhtymille sekä aluehallintovirastoille ja Valviralle (VN/909/2021). Toimintasuunnitelman täydennyksessä 1/2021 kuvataan kolme toimenpidetasoa epidemian nopean kiihtymisen ja koko maata uhkaavan leviämisvaiheen estämiseksi eri tilanteissa (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:11). Toimenpidetasona tavoitteena on torjua epidemian kasvun uudelleen kiihtyminen ja herkemmin tarttuvien virusmuunnosten leviäminen ja siten saada lisää aikaa rokotusten ja vuodenaikavaihtelun yhteisvaikutukselle epidemian hillitsemisessä. Toimintasuunnitelmalla tuetaan alueellisia epidemian leviämisen estämistoimia. Toimintasuunnitelman täydennyksen mukaan voimassa olevat rajoitustoimenpiteet alueilla niiden eri epidemiatasoilla on pysyttävä vähintään nykyisellä tasolla, kunnes virusmuunnoksen leviämistä ja sen estämiseksi tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta on voitu edelleen arvioida.

Toimintasuunnitelman täydennyksessä kuvataan kolme toimenpidetasoa epidemian nopean kiihtymisen ja koko maata uhkaavan leviämisvaiheen estämiseksi eri tilanteissa:

Taso 1: Nykyisen rajoitustason ylläpito ja kaikkien leviämisvaiheen toimenpiteiden toteuttaminen leviämisvaiheessa olevilla alueilla.

Taso 2: Leviämisvaiheen toimenpiteiden määräaikaisen ja laajamittaisen käyttöönoton ohjaus. Tasolle kaksi siirtyminen edellyttää erillistä valtioneuvoston puolta.

Taso 3: Poikkeusolojen ja liikkumisrajoitusten käyttöönotto.

Epidemian nopean kiihtymisen tai muuntuneen viruksen leviämisen uhan perusteella sosiaali- ja terveysministeriö voi THL:n lausuntoon perustuen

ohjata alueita ottamaan käyttöön leviämisvaiheen suositukset ja toimenpiteet ottaen huomioon toimien oikeasuhtaisuus. Erityisesti virusmuunnosten leviämisen riskin pienentämiseksi voi olla perusteltua ottaa käyttöön eräitä leviämisvaiheen lisätoimenpiteitä, jotta tavoiteltu nopea ja tehokas kontaktien väheneminen saavutetaan. Hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennyksessä leviämisvaiheen lisätoimenpiteenä tasolla kaksi suositellaan, että aluehallintovirastot harkitsevat yleisömäärän edelleen rajoittamista enintään kuuteen (6) henkeen tai viime sijassa tilaisuuksien järjestämisen kieltämistä siten, että enintään kuuden hengen tilaisuudet ovat sallittuja ainoastaan pakottavasta lakisääteisestä syystä.

Valtioneuvosto on 25.2.2021 todennut THL:n lausuntoon perustuen, että perusteet periaatepäätöksen hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennyksen mukaiselle toimenpidetasolle kaksi siirtymiseen ovat olemassa, ja tehnyt periaatepäätöksen tason kaksi käyttöön otosta (STM/2021/32). Jatkotoimenpiteenä sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa kaikki THL:n sekä ministeriön arvion mukaiset leviämisvaiheen alueet ottamaan käyttöön hybridistrategian toimintasuunnitelman sekä sen täydennyksen mukaiset leviämisvaiheen toimet (ml. tartuntatautilain uudet valtuudet) ja lisätoimet. Samassa yhteydessä hallitus on linjannut kolmen viikon sulkutilasta ajalle 8.–28.3.2021.

Valtioneuvosto on yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa todennut 1.3.2021, että Suomessa vallitsevat poikkeusolot (VNK/2021/21). Valtioneuvoston päätöksen perustelumuiotiossa todetaan, että COVID-19-taudin torjumiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn turvaamiseksi tilanne ei ole hallittavissa viranomaisten säännönmukaisin toimivaltuuksin. Ohjauskirjeellään (VN/5229/2021) sosiaali- ja terveysministeriö on 1.3.2021 ohjannut kaikki THL:n sekä ministeriön arvion mukaiset leviämisvaiheen kriteerit täyttävät tai niihin toimenpidetarpeiltaan muista syistä rinnastettavat alueet ottamaan käyttöön hybridistrategian toimintasuunnitelman sekä sen täydennyksen mukaiset leviämisvaiheen toimet (ml. tartuntatautilain uudet valtuudet) ja tason kaksi lisätoimet.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 9.4.2021 antamallaan kirjeellä ohjannut THL:n sekä ministeriön arvion mukaiset leviämisvaiheen kriteerit täyttävät tai niihin toimenpidetarpeiltaan muista syistä rinnastettavat alueet ottamaan käyttöön hybridistrategian toimintasuunnitelman sekä sen täydennyksen mukaiset leviämisvaiheen toimet (ml. tartuntatautilain uudet valtuudet) ja lisätoimet 30.4.2021 saakka (VN/9358/2021). Toimia suositellaan otettavaksi käyttöön myös kaikilla kiihtymisvaiheen alueilla tai niihin toimenpidetarpeiltaan rinnastettavilla alueilla. Tason 2 mukaisilla toimenpiteillä pyritään estämään virusmuunnoksen leviäminen nopeasti ja voimakkaasti väestössä koko valtakunnan alueelle.

Valtioneuvosto on 20.4.2021 julkaissut suuntaviivat COVID-19-epidemiaan liittyvien rajoitustoimien ja -suositusten hallitulle purkamiselle (Valtioneuvoston julkaisuja 2021:42). Suunnitelman mukaan ravitsemisliikkeiden sulkemista koskevan poikkeuslain ja poikkeusolojen voimassaolon

päätyttyä seuraavana vaiheena rajoitustoimien purkamisessa on hallituksen puolto hybridistrategian täydennyksen (26.1.2021) mukaisesta valtakunnallisesta toimenpidetasoluokittelusta (toimenpidetasot 1–3) luopumiselle. Luopuminen tarkoittaa, että toimenpidetasoja ei sovelleta ollenkaan, vaan arviointia tehdään jatkossa alueiden epidemiavaiheisiin perustuen (perustaso, kiihtymisvaihe, leviämisvaihe). Suunnitelmassa todetaan, että nykyisten arvioiden mukaan puolto valtakunnallisesta toimenpidetasoluokittelusta (toimenpidetasot 1–3) luopumiselle voitaisiin tehdä viimeistään toukokuussa sillä edellytyksellä, että epidemiatilanne on vakaa ja kehityksessä suotuisaan suuntaan. Toimenpidetasoista luopumisen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa alueita ohjauskirjeillään. Myös hybridistrategian toimintasuunnitelmaa päivitetään.

Sosiaali- ja terveysministeriön 23.4.2021 antaman ohjauskirjeen mukaan ministeriö ohjaa alueita edelleen toimenpidetaso 2 mukaisten toimien käyttöön 31.5.2021 saakka. Ohjauskirjeen mukaan alueen siirtyessä epidemian kiihtymisvaiheesta perustasolle sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee, että alueella pidetään vielä voimassa edellä kuvatut kiihtymisvaiheen toimenpiteet ja ryhdytään asteittain purkamaan niitä vasta huolellisen harkinnan ja monipuolisen arvioinnin jälkeen. Ministeriö suosittelee asiassa 1-2 viikon seuranta-aikaa. Mikäli toimenpidetasoista luovutaan ennen ohjauksen määräajan päättymistä, ministeriö antaa erillisen uuden ohjauksen tämän merkityksestä ja epidemiavaiheisiin liitetyistä toimenpidesuosituksista tuolloin voimassa olevan hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaisesti. Ohjauskirjeen mukaan epidemian rauhoituessa suosituksia ja rajoituksia tulee purkaa vain huolellisesti harkiten.

Valtioneuvosto totesi poikkeusolot päättyneiksi 27.4.2021 ja antoi asetukset, jotka kumoavat poikkeusolojen nojalla käyttöön otetut toimivaltuudet (VNK/2021/48). Valtioneuvoston 6.5.2021 tekemän periaatepäätöksen mukaan valtioneuvosto puoltaa, että sosiaali- ja terveysministeriö kumoaa hybridistrategian toteuttamisesta annettuun toimintasuunnitelmaan 26.1.2021 tehdyn täydennyksen toimenpiteistä epidemian uhkaavan nopean kiihtymisen ja tartuttavampien virusmuunnosten yleistymisen estämiseksi (STM/2021/83). Periaatepäätöksen jatkotoimenpiteenä sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa kaikki alueet luopumaan toimenpidetasoihin liitetyistä lisätoimenpiteistä sekä siirtymään voimassa olevan hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaisiin alueelliseen epidemiavaiheeseen liitettyihin toimenpiteisiin. Kaikkien toimenpiteiden arvioinnissa ja niiden purkamista harkittaessa on otettava yhdenmukaisesti huomioon julkisen vallan velvollisuus estää epidemian leviämistä ja turvata terveydenhuollon toimintakapasiteetti. Tämän vuoksi päätösharkinnassa on ennakoitava kunkin toimenpidekokonaisuuden merkitystä ja vaikutuksia tilanteen kehittyessä. Toimenpiteiden vaikuttavuuden sekä kokonaisuhyötyjen ja kustannusten seurannan perusteella viranomaisilla on velvollisuus ryhtyä perusoikeuksien turvaamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Rajoitustoimenpi-

teitä ei saa myöskään purkaa ennenaikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 10.5.2021 päivätyllä ohjauskirjeellään ohjannut (VN/12820/2021) kaikki alueet luopumaan toimenpidetasoihin liitetystä lisätoimenpiteistä 10.5.2021 lähtien sekä siirtymään hybridistrategian toimintasuunnitelman mukaisesti alueelliseen epidemiavaiheeseen liitettyihin toimenpiteisiin. Toimenpidetasoista luopumisen myötä sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt hybridistrategian toimintasuunnitelman ja siihen liittyvien epidemiavaiheisiin liitettyjen suositusten päivittämisen. Ennen päivittämisen loppuun saattamista suosituksissa noudatetaan voimassa olevaa toimintasuunnitelmaa. Ministeriö suosittaa leviämisvaiheen alueille tartuntatautilain 58 §:n mukaisia päätöksiä, joilla kielletään sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 10 henkilöä edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen OKM:n ja THL:n antamaa ohjetta. Epidemian perustasolla olevilla alueilla ministeriö suosittaa yleisötilaisuuksien yleisömäärän rajaamista enintään 50 henkilöön. Yli 50 henkilön yleisötilaisuuksia sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan ministeriön mukaan järjestää siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen OKM:n ja THL:n ohjetta. Rajoitusten hallittu purkamisen tarkoittaa ministeriön mukaan vaiheistamista, tilanteen kehityksen säännöllistä ja huolellista seurantaa ja tarvittaessa myös perääntymistä purkamissuunnitelmista epidemiatilanteen muuttuessa.

Valtioneuvoston periaatepäätöksellä 27.5.2021 hybridistrategian toimintasuunnitelmaa on jälleen päivitetty. Sosiaali- ja terveysministeriö on kirjjeellään 27.5.2021 (VN/14345/2021) ohjannut toimivaltaisia viranomaisia hybridistrategian mukaisesti epidemiavaiheisiin perustuvien suositusten ja rajoitusten käyttöön kesäkuun 2021 ajaksi. Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee ohjauskirjeessään tartuntatautilain 58 §:n mukaisten kokoon- tumisrajoitusten osalta seuraavaa:

Perustason alueilla ei ohjata tekemään tartuntatautilain 58 § mukaisia päätöksiä kokoon- tumisrajoituksista. Sen sijaan todetaan, että yleisötilaisuuksia järjestettäessä ovat voimassa tartuntatautilain 58 c §:ssä säädetyt turvallisuusvelvoitteet. Kuntien tulee aktiivisesti viestiä näiden velvoitteiden sisällöstä ja valvoa niiden noudattamista. Lisäksi epidemian kiihtymisvaiheen uhassa olevien alueiden tulee ottaa ennakoivasti käyttöön kiihtymisvaiheen rajoitukset ja suositukset epidemian hillitsemiseksi.

Kiihtymisvaiheen alueilla yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset veloitetaan järjestämään siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä

seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen OKM:n ja THL:n antamaa ohjetta. Päätökset kohdistuvat sisätiloihin, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattuihin ulkotiloihin, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun taroitukseen. Epidemian leviämisvaiheen uhassa olevien alueiden tulee ottaa jo ennakoivasti käyttöön leviämisvaiheen rajoitukset ja suositukset epidemian hillitsemiseksi.

Leviämisvaiheen alueilla kielletään sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Sisätiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 10 henkilöä ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa enintään 50 henkilöä edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa noudattaen OKM:n ja THL:n antamaa ohjetta. Yhteisyleisömäärää koskevista rajoista voidaan ulkotiloissa poiketa eriyttämisjärjestelyin. Tämä edellyttää, että

- tiloissa on käytettävissä useita katsomolohkoja tai yleisölle tarkoitettuja rajattavissa olevia alueita,

- tilaisuuteen osallistuva yleisö voidaan sijoittaa omille istumapaikoille tai omille alueille ulkotiloissa enintään 50 henkilön erillisiin katsomolohkoihin tai yleisölle tarkoitettuihin alueisiin, ja

- niissä kussakin turvallisuus voidaan varmistaa noudattamalla opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen antamaa ohjeistusta.

Lisäksi käytössä olevien lohkojen välille on järjestettävä selkeä suojavyöhyke. Jokaiselle lohkolle tulee olla omat kulkureitit, palvelut (kuten mahdolliset tarjoilupalvelut ja saniteettitilat) sekä tapahtumahenkilökunta.

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjauskirjeessä todetaan lisäksi se hybridistrategian yleinen periaate, että rajoitustoimenpiteitä ei tule purkaa enenaikaisesti, vaan suosituksia ja rajoituksia tulee lieventää harkiten, jotta uusia tartuntaryppäitä ei pääse syntymään. Epidemian leviämisen ja sen estämisen sekä siinä tehtävien toimenpiteiden vaikuttavuuden sekä kokonaishyötyjen ja kustannusten seurannan perusteella viranomaisilla on velvollisuus ryhtyä perusoikeuksien turvaamiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Toisaalta toimenpiteiden välttämättömyyden poistuessa, tarpeettomia rajoituksia tulee purkaa tai muuttaa vähemmän oikeuksia ja toimintaa rajoittavaksi. Lähtökohtana voidaan pitää, että sekä nykyisten että uusien rajoitustoimien vaikutusten yhdenmukainen arviointi edellyttää toimenpiteestä riippuen vähintään kahden tai kolmen viikon seuranta-aikaa. Kulloinkin käytettävät toimet valitaan kokonaisharkinnan perusteella siten, että epidemian hallinnassa saavutettava hyöty on mahdollisimman suuri suhteessa toimenpiteen aiheuttamiin sosiaalisiin ja taloudellisiin haittavaikutuksiin. Tämän seurannan ja kokonaisarvioinnin perusteella rajoitustoimia voidaan purkaa, pitää ennallaan tai palauttaa takaisin voimaan.

THL:n hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 2.6.2021 mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asettama COVID-19-epidemian tilannekuva- ja mallinnusryhmä tuottaa viikoittain hybridistrategian seurannan tilannearvioraportin. Raportin tarkoituksena on ylläpitää epidemiologista ja lääketieteellistä tilannekuvaa seuraamalla keskeisiä mittareita, sekä laatia ja päivittää ennusteita ja mallinnuksia epidemian kulusta. Mittareita ovat esimerkiksi COVID-19-tapausten ilmaantuvuus, testausmäärät, positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä sekä sairaalahoitoa tarvitsevien potilaiden määrä.

Tilannearvioraportin mukaan toukokuussa 2021 koronatartuntojen määrä pysyi tasaisena. Viikoilla 17-20 todettiin noin 1300-1500 uutta tartuntaa viikoittain, vaikka määrät pienenevät viikko viikolta. Viimeisen seurantaviikon (viikko 21, 24.–30.5.) aikana tartuntatautirekisteriin ilmoitettiin 877 uutta tapausta, yli 400 tapausta vähemmän kuin edellisellä viikolla, jolloin tapauksia ilmoitettiin 1 312. Sataatuhatta asukasta kohden uusia tartuntoja ilmaantui kahden viimeksi kuluneen viikon (17.–30.5.) aikana 40, ja kahden niitä edeltävän viikon (3.–16.5.) aikana 53.

Koronavirustesteissä on käyty edelleen paljon, viikolla 21 tehtiin yli 120 000 testiä. Testimäärä on samaa tasoa kuin edellisellä viikolla. Covid-19-tapausten osuus testatuista näytteistä on pienentynyt, viikolla 21 osuus oli 0,7 %. Osuus on ollut alle 1 %:n viimeksi syyskuussa 2020 ennen epidemian kiihtymistä. Positiivisten näytteiden pieni osuus kertoo, että väestössä kiertävät tartunnat havaitaan edelleen tehokkaasti.

Sairaalahoidossa Covid-19-potilaita oli 2.6.2021 yhteensä 79, joista perusterveydenhuollon osastoilla 22, erikoissairaanhoidon osastoilla 43, ja tehohoidossa 14 potilasta. Tautiin liittyviä kuolemia oli 2.6.2021 raportoitu yhteensä 959. Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon osastoilla hoidettavien potilaiden määrässä oli vaihtelua toukokuun aikana, mutta kuukauden aikana potilasmäärät ovat pienentyneet. Myös tehohoitopotilaiden määrä on pienentynyt.

THL:n tilannearvioraportin mukaan alueiden epidemiatilanteissa on suuria eroja: maan etelä- ja lounaisosissa sekä Keski-Pohjanmaalla Covid-19-tapausten ilmaantuvuus on edelleen suurempi kuin muualla maassa. Epidemia on monella alueella kuitenkin rauhoittunut: väkirikkaista alueista varsinkin Varsinais-Suomessa ilmaantuvuus on merkittävästi pienentynyt toukokuun aikana. Myös Uudellamaalla ilmaantuvuus on pienentynyt. Valtaosalla alueista tartuntoja todetaan tällä hetkellä vähän ja epidemiatilanne on rauhallinen. Osalla alueista paikalliset tartuntarypät ovat aiheuttaneet alueellisen tilanteen äkillisen heikentymisen ja tartuntojen lisääntymisen, ja vastaavasti osalla alueista tilanne on nopeasti myös rauhoittunut kun epidemia on saatu hallintaan.

Koko maassa uusien kotimaisten tartuntojen tartunnanlähde saatiin selvitettyä 70 %:ssa tapauksista. Uusista tartunnoista 27 % todettiin henkilöillä, jotka olivat tartunnan toteamishetkellä karanteenissa. Ulkomailla

saatujen tartuntojen osuus uusista tartunnoista oli 7,5 %, ja näistä aiheutuneiden jatkotartuntojen osuus oli 0,7 % kaikista tartunnoista. Riskiryhmien suojeleminen on tärkeää vakavien COVID-19- tapausten ja kuolemantapausten ehkäisemiseksi. Rokotuksilla iäkkäät ja riskiryhmät pystytään suojaamaan tehokkaasti. Koko maassa kaikista yli 16-vuotiaista noin 54 % on saanut yhden rokoteannoksen. Koronarokote suojaa hyvin koronavirustautia ja sen vakavia muotoja sekä virusmuunnoksia vastaan. Rokote ei kuitenkaan täysin poista tartunnan saamisen ja tartuttamisen riskiä. Siksi on tärkeää, että myös yhden tai kaksi rokoteannosta saaneet huolehtivat vieläkin turvaväleistä, käyttävät kasvomaskia, pesevät käsiä ja noudattavat muita ohjeita viruksen leviämisen ehkäisemiseksi.

Koronavirus tarttuu sosiaalisissa tilanteissa tehokkaasti. Jokainen voi omalla toiminnallaan hidastaa koronaviruksen leviämistä. On ensisijaisen tärkeää edelleen noudattaa voimassa olevia suosituksia ja rajoituksia. On suositeltavaa, että jokainen rajoittaa vielä tällä hetkellä muuta kuin välttämätöntä matkustamista ulkomaille. Lievienkin koronavirustautiin sopivien oireiden ilmetessä on hakeuduttava heti testiin. Uusien virusmuunnosten tarttumista ihmisestä toiseen voidaan estää samoilla keinoilla kuin väestössä jo aiemmin esiintyneen koronaviruksen leviämistä.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähi-kontakteihin keskenään. Siten yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten järjestämisen rajoittaminen sekä tartunnan torjuntatoimista huolehtiminen pienissäkin yleisötilaisuuksissa ja julkisissa kokouksissa on välttämätöntä. Kun kokoontumisissa noudatetaan riittäviä turvaohjeita, voidaan tartunnan riskiä olennaisesti vähentää puuttuen kokoontumisvapauteen ja muihin perusoikeuksiin mahdollisimman vähäisessä määrin.

Kunnan tai kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan paikallisista tai alueellisista rajoituksista. Aluehallintovirasto voi päättää rajoituksista, jos ne ovat tarpeen usean kunnan alueella. Rajoituksilla pyritään estämään epidemian leviäminen väestössä alueellisesti tai laajemmin sekä mahdollistamaan palaaminen epidemian perustasolle. Epidemian leviämisvaiheessa voidaan tarvita näiden toimivaltaitten viranomaisten päättämiä laajempia tai tiukempia alueellisia suosituksia tai rajoituksia. Kunnan velvollisuudesta selvittää epidemiaa ja tehdä epidemian torjumiseksi tarvittavia toimenpiteitä on säädetty tartuntatautilain 9 §:ssä. Kunnan toimivallasta päättää laajaan tartunnanvaaraan liittyvistä toimenpiteistä toimialueellaan säädetään tartuntatautilain 58 §:n 1 momentissa. Paikalliset ja alueelliset viranomaiset ovat 22.2.2021 voimaan tulleilla tartuntatautilain muutoksilla (147/2021) saaneet lisää keinoja koronavirustilanteen hillitsemiseksi. Määräaikaisesti voimassa olevien tartuntatautilain muutosten nojalla kunta tai aluehallintovirasto voi asettaa alueellisia rajoituksia elinkeino- ja harrastustoimintaan silloin, kun

se on välttämätöntä epidemian leviämisen estämiseksi. Velvoitteet ja rajoitukset perustuvat ihmisten välisten fyysisten kontaktien välttämiseen.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 1.6.2021 keskustellut Varsinais-Suomen COVID-19- tilanteesta sairaanhoitopiirin koolle kutsumassa alueellisessa ohjausryhmässä koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) ehkäisemiseksi. THL:n tilastojen mukaan uusien tartuntojen ilmaantuvuusluku oli Varsinais-Suomessa 97,1/100 000 asukasta/14 vrk viikoilla 18–19 ja 34,0/100 000 asukasta/14 vrk viikoilla 20–21. Positiivisten näytteiden osuus testatuista näytteistä oli THL:n tilastojen mukaan 1,8 % viikolla 18, 1,3 % viikolla 20 ja 0,6 % viikolla 21. Varsinais-Suomen ilmaantuvuusluku oli 31.5.2021 33,8/100 000 asukasta/14 vrk ja 3.6.2021 28,7/100 000 asukasta/14 vrk. Positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä 14 vrk liukuvana keskiarvona oli 0,9 % 3.6.2021. Varsinais-Suomen alueella tartunnan lähde on saatu selville 78–82 %:ssa tapauksista viikoilla 21–20. Sairaalahoidon tarpeeseen pystytään vastaamaan ilman erityistoimia. Alueellinen ohjausryhmä on kokouksessa 1.6.2021 todennut, että Varsinais-Suomen voidaan edelleen katsoa olevan epidemiologisesti leviämisvaiheessa. Ryhmän arvion mukaan suotuisan kehityksen jatkuessa Varsinais-Suomi voi kuitenkin 4.6.2021 alkaen siirtyä epidemiologisesti kiihtymisvaiheeseen.

Aluehallintovirastolla ei ole tietoa niiden määrästä, jotka sairastavat sen toimialueella COVID-19- infektiota tietämättään oireettomana ja siten mahdollisesti levittävät tartuntaa. Lisäksi monet sairastavat taudin lieväinä. Jos sairastuneet eivät hakeudu heti ensivaiheessa testiin tai testitulokset viivästyvät muista syistä, taudin jäljittäminen vaikeutuu.

Varsinais-Suomi on 4.6.2021 siirtynyt epidemiologisesti kiihtymisvaiheeseen. Ottaen huomioon edellä mainittu sekä sairaanhoitopiirin asiantuntijatahona antama suositus sekä sosiaali- ja terveysministeriön antama ohjaus, aluehallintovirasto pitää tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä jatkaa yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia koskevia rajoituksia Varsinais-Suomen kuntien alueella kuitenkin niin, että Varsinais-Suomen kuntien alueella voidaan järjestää sisätiloissa yli 10 (kymmenen) henkilön sekä alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa yli 50 (viidenkymmenen) henkilön yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia edellyttäen, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa ja turvallisuus voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen 31.5.2021 antamaa ohjetta (liite 1).

Lähikontaktilla tarkoitetaan tässä päätöksessä ihmisten oleskelua samassa sisätilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan tai fyysistä kontaktia toisiinsa.

Toimija voi toteuttaa lähikontaktin välttämiseen liittyvän veloitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Varsinais-Suomen kuntien alueella. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä kokoontumisia koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa lakimies Tuomo Ollula, puh. 0295 018 000 (vaihde).

Ylijohtajan sijainen, johtaja Ilkka Horelli

Lakimies Tuomo Ollula

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

LIITTEET

Liite 1, Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen 31.5.2021 antama ohje koronavirustartuntojen ehkäisemisestä yleisötilaisuuksien ja yleisten kokoontumisten yhteydessä sekä eräiden tilojen käytössä

Liite 2, Varsinais-Suomen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 3.7.2021 saakka. Päätöksen nähtävälle asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Varsinais-Suomen kunnat ja kuntayhtymät

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Lounais-Suomen poliisilaitos

Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslia, viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Valtiokonttori

Maksutta

Tämä asiakirja LSAVI/6554/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/6554/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Ollula Tuomo 04.06.2021 07:39

Ratkaisija Horelli Ilkka 04.06.2021 07:43